

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskā institūta BIOR
Zivju resursu pētniecības departamenta
iesaiste pētījumu projektos

Ivars Putnis

14.06.2018.

Pārskats par galvenajiem pētījumu projektiem

	Projekta nosaukums	Galvenais finanšu avots	Iesaistītās institūta nodaļas
	Latvijas Nacionālās zivsaimniecības datu vākšanas programma 2018. gadā	Eiropas jūrlietu un zivsaimniecības fonds	Visas nodaļas
	Zivju resursu izpētes un izmantošanas regulēšanas pasākumu nodrošināšana 2018. gadā	Zemkopības ministrija	Visas nodaļas
EVIDEnT	Valsts pētījumu programma „Latvijas ekosistēmas vērtība un tās dinamika klimata ietekmē”	Valsts finansējums	Jūras nodaļa
BLUEWEBS	Zilās izaugsmes iespējas Baltijas jūras mainīgajās barības ķēdēs	Eiropas Komisija/Valsts finansējums	Jūras nodaļa
ECOFLOW	Ekoloģiskā caurplūduma noteikšana Latvijas – Lietuvas pārrobežu upju baseinos	ERAF	Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļa
LAMPREY	Pārrobežu upes nēģu krājuma novērtējums un pārvaldība Lietuvā un Latvijā	ERAF	Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļa
RETROUT	Baltijas jūras reģiona kā piekrastes zvejas tūrisma galamērķa izstrāde, veicināšana un ilgtspējība apsaimniekošana	ERAF	Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļa

EVIDEnT

Valsts pētījumu programma „Latvijas ekosistēmas vērtība un tās dinamika klimata ietekmē”

Programmas ilgums ir 4 gadi (2014. – 2018.)

Programmas mērķis ir veikt vides un dabas resursu (jūras, iekšējo ūdeņu, sauszemes, purvu un mežu) izpēti, lai panāktu to racionālu un ilgtspējīgu izmantošanu un paaugstinātu uz vietējo dabas resursu pamata ražotu produktu konkurētspēju globālajā tirgū, kā arī veikt bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu izmaiņu izpēti un prognožu izstrādi.

Programmas uzdevumi tiek īstenoti 5 projektu ietvaros

EVIDENT

Valsts pētījumu programma „Latvijas ekosistēmas vērtība un tās dinamika klimata ietekmē”

Institūta BIOR līdzdalība:

1. projekts. Jūras vides funkcionēšana un iespējamo izmaiņu novērtējums

- Rīgas līča reņģes paaudžu ražības modelēšana
- Rīgas līča barības ķēdes modeļa izstrāde
- Rīgas līča barības ķēdes analīze

2. projekts. Svešo sugu izplatība un ietekme uz Baltijas jūras un saldūdens ekosistēmām

- Izpētīt funkcionālo saikni starp bioloģisko daudzveidību un svešo sugu radīto ietekmi Latvijas ūdeņu un sauszemes ekosistēmās.
- Apaļā jūrasgrunduļa ietekme uz zivju sabiedrību un bentiskajiem biotopiem.

BLUEWEBS

BLUEWEBS

Blue growth boundaries in novel Baltic food webs (Zilās izaugsmes iespējas Baltijas jūras mainīgajās barības ķēdēs)

Projekta ilgums ir 3 gadi (01.04.2017. – 31.03.2020.)

Projekta mērķis ir novērtēt zilās izaugsmes un laba vides stāvokļa un panākšanas ietekmi uz Baltijas jūras barības ķēžu spēju nodrošināt ekosistēmu vērtības un pakalpojumus.

- Baltijas jūras barības ķēžu strukturālā un funkcionālā analīze
- Rīgas līča barības ķēdes simulācijas modeļa pilnveide un scenāriju analīze
- Līdzdalība Baltijas jūras centrālās daļas bioekonomiskā modeļa izstrādē

ECOFLOW

Ekoloģiskā caurplūduma noteikšana

Latvijas – Lietuvas pārrobežu upju baseinos

Projekta ilgums ir 2 gadi (01.04.2017. – 31.03.2019.)

Projekta mērķis ir novērtēt mazo HES darbības ietekmi uz upju ekosistēmām Latvijas – Lietuvas pārrobežu upju baseinos.

- Tiks izstrādāta metodoloģija HES ekoloģiskā caurplūduma (E-flow) noteikšanai, priekšlikumi grozījumiem nacionālajā likumdošanā, kas iekļautu ūdens resursu izmantošanas atļauju izsniegšanu un stratēģisko plānošanu, kā arī pret noteces svārstībām jūtīgo zivju sugu sarakstu Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalos
- Projekts nodrošinās harmonizētu pieeju ūdens resursu pārvaldībai un izmantošanas atļauju izsniegšanai Latvijas – Lietuvas pierobežas reģionā
- Projekta mērķa īstenošanai, 2017. gada jūlijā Cieceres upē norisinājās apmācības lauka mērījumiem un modelēšanai
- Mazo HES regulēto upju apsekošana un to biotopu modelēšana tika veikta 2017. un tiks turpināta 2018. gada vasaras un rudens periodos Ventas un Lielupes upju baseinos

Pārrobežu upes nēģu krājuma novērtējums un pārvaldība Lietuvā un Latvijā

Projekta ilgums ir 2 gadi (01.04.2018. – 31.03.2019.)

Projekta mērķis ir nostiprināt ilgtspējīgu, uz zinātniskiem pētījumiem balstītu, nēģu krājumu pārvaldību, līdzsvarojot šā nozīmīgā dabas resursa izmantošanu ar saglabāšanu Programmas teritorijā.

- tiks veikti īpaši pasākumi, lai uzlabotu upju nēģu populācijas stāvokli un nodrošinātu piekļuvi nārsta vietām pār šķēršļiem
- veikta pārrobežu standartizācija nēģu krājumu novērtēšanas metodēm un adaptētas jaunas molekulāras pētniecības metodes
- novērtēts upes nēģa krājuma statuss un populācijas ģenētiskā struktūra izvēlētās modeļa upēs, kas ļaus noteikt bioloģiski drošus krājuma pārvaldības veidus
- izstrādāta stratēģija ilglaicīgai un ilgtspējīgai nēģu krājumu uzturēšanai, aizsardzībai un pārvaldībai

RETROUT

Baltijas jūras reģiona kā piekrastes zvejas tūrisma galamērķa izstrāde, veicināšana un ilgtspējība apsaimniekošana

RETROUT

Projekta ilgums ir 3 gadi (01.10.2017. – 30.09.2020.)

Projekta mērķis ir attīstīt un popularizēt Baltijas jūras reģionu kā piekrastes makšķerēšanas tūrisma gala mērķi, fokusējoties uz jūras taimiņu kā piekrastes makšķerēšanas tūrisma produktu, attīstot ilgtspējīgas un efektīvas apsaimniekošanas vadības metodes orientētas uz jūras taimiņiem, stiprināt Baltijas jūras reģiona makšķerēšanas tūrisma pārvaldības ietvaru.

IV Iespēju izvērtēšana jūras taimiņa nārsta ceļu atjaunošanai piekrastes upēs:

- izstrādāt kopīgu, standartizētu biotopu monitoringu un elektrozevas metodoloģiju
- veikt attīstības scenāriju izpēti, tai skaitā:
  - a) atpūtas zvejas ietekmes novērtējumu,
  - b) jūras taimiņu upju un krājumu statusa novērtējumu,
  - c) dažādu pārvaldības iespēju salīdzinājumu.
- novērtēt pabeigtos atjaunošanas projektus, lai noteiktu veiksmes faktoros
- demonstrēt efektīvu upju atjaunošanas pasākumus un īstenošanas metodes (demonstrējumu projekti);
- izstrādāt ieteikumus upju restaurācijai, ko izmantos Baltijas mērogā, t.sk., vietējās, reģionālās un valsts iestādes.

Institūta iesaiste Zivju fonda projektos

- Zivju resursu bioloģisko un ekoloģisko pētījumu informatīvās bāzes papildināšana zinātniskās darbības nodrošināšanai
- Zinātniskā institūta "BIOR" pārstāves dalība starptautiskajā zinātniskajā konferencē "*We R Aquaculture 2018*", Francija
- Zinātniskā institūta „BIOR” pārstāvja dalība Starptautiskās jūras pētniecības padomes apmācības kursos „*Geostatistics in R for fisheries and marine ecology applications*”, Francijā.
- Latvijas ihtiofaunas ekspozīcijas izveide

Institūta iesaiste Zivju fonda projektos

- Dagdas novada pašvaldības projekts „Osvas, Bižas un Visaldas ezeru zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumu izstrāde”
- Rēzeknes novada pašvaldības projekts „Rāznas ezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumu izstrāde un datu ieguve”
- Ventspils novada pašvaldības projekts „Zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi Puzes ezeram”
- Baltinavas novada domes projekts „Zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumu izstrāde Baltinavas novada ezeriem”

A photograph of a sunset over a calm body of water. The sun is a bright yellow-orange orb on the horizon, with its light reflecting as a shimmering path on the water's surface. The sky is a gradient of colors from deep blue at the top to orange and red near the horizon, with scattered, wispy clouds catching the low light.

Paldies par uzmanību!

ivars.putnis@bior.lv